

Cuvintelor-înainte...

Toate cuvintele mele „dinainte” sau „înainte” sunt anoste. Devin așa pentru că scriitura autorului este complexă, o înșiruire de cuvinte care nu poate fi superficială sau pe care refuzi să o parcurgi de la primele rânduri.

Citind asonanțele, și rimele împerecheate sau nu, m-am regăsit. Cu stupoare am realizat că mă pot transpune dintr-o lume în alta, din lumea mea în lumea lui sau din lumea mea actuală într-un loc al copilăriei sau al iubirii. Ce sfios moment și cât de măgulitor să fie pentru mine sau pentru el, însuși autorul, să-mi rătăcesc gândurile printre ale lui? Mai cu seamă, trăind fiecare realitate expusă în versuri, am realizat că lumea ar putea fi mult mai frumoasă în versuri, mai ales în versurile lui, ale autorului, pentru că reușește, Doamne, și cât de frumos reușește să danseze cu orice gând, cu orice trăire, oricât de banală ar fi ea! Să facă dintr-un minuscul simț o imensă emoție și să construiască dintr-un singur cuvânt o lume întreagă.

Memento pentru trecut? Sau amintiri care să răstălmăcească, să așeze într-un firesc toate trăirile?

*În spatele cărnii sunt oase
și particule de singurătate,
o otravă care stă adunată și-așteaptă
să fie extrasă de buzele unui salvator.
Mă strângi la piept,
dar nu pot face nimic pentru tine
din lipsa oxigenului.
Nu te pot privi.
Pielea mi se sfâșie și devine a ta,
iar trupul meu este înecat în sânge.
Nu mă pot preface într-un om,
sunt neputincios, stau înaintea ta, amplificându-ți
clipele de solitudine.*

Am citit înfrigurată de timp asonanțele de mai sus și am simțit, odată cu toamna, că dansul lor îmi provoacă – începând de la tâmpile și până în vârful degetelor de la picioare – un fel de vibrație neînțeleasă. Emoția lor degajă căldura unei sobe, trăirea lor mă provoacă, mă răstălmăcește și mă învăluie, mă binedispune întâmpinându-mă cu emoții și energii care-mi aduc zâmbetul pe buze și bucuria în suflet.

Unii ar crede că aceste mici jocuri de cuvinte sunt greu de transpus, de aliniat sau de explicat. Că substantivele și adjectivele sunt doar cuvinte uitate de timp. Dar nu, în imaginea unui artist care le simte, ele devin emoții, reale orgasme mintale care pot desfigura banalul transformându-l într-un cumul tardiv de sentimente, care mai de care mai apăsătoare ori mai

stânjenitoare. Pentru că în societatea actuală ceea ce simțim nu mai este chiar plauzibil, ci mai degrabă ridicol, etape care nu mai contează, ci doar se pierd.

Iar ceea ce autorul reușește să expună cu atât de multă naturalețe în versurile sale nu doar că trezește la realitate lumea, ci chiar ar putea să-i înlocuiască ochelarii de vedere sau mintea bulversată cu stări care, deși ne aruncă în trecut, ar putea să ne familiarizeze cu prezentul.

Alexandra Gheorghe

Desenul din covor al memoriei

Poemele lui Costică Ciocan sunt fișe de observație ale unui cotidian cameleon din care poetul decupează acele teritorii ale fragilității umane, ale incertitudinii și ale unei dimensiuni existențiale care vizează dinamismul spectacular al unui traiect evenimential care se derulează într-un ritm, adesea frenetic și aglutinant.

Densitatea narativă a textelor sale este susținută sau scurt-circuitată de un spirit al observației lumii din jur care pendulează între candoare sau blândețe filială și mefiență sau retractilitate cu privire la aspectele sordide ale unui concret afectiv, mult prea angoasat și închistat în lipsa afectului sau a apropierii erotice.

Spiritul confesiv înregistrează diferitele secvențe factice fără a le conferi vreo tușă insolită, surprinzându-le în toată franchețea lor sau în regimul unei normalități pline de culoare locală și de un pitoresc al rememorărilor, nelipsite de un iz inefabil. Imaginea paternă, în textul Tatăl, transpare în câteva cadre cinematografice, bine conturate și dozate afectiv, care dezvăluie un tablou familial, cât se poate de atașant, și de-o sensibilitate a apropierii dintre tată și fiu, extrem de vivantă:

*Îmi amintesc de tine, tată,
deși au trecut 28 de ani*

*de la acea după-amiază de toamnă târzie
în care ne-am cunoscut.*

*Îți simt și acum respirația pe obrații mei
sărutați de soarele muntelui,
brațele puternice cu care mă țineai cu grijă
și cămașa ta verde, câmp cu flori,
în care am colindat amândoi ore în șir.*

Lipsită poate de emfaza unei evocări mult prea stridente în direcția supralicitării unor merite deosebite ale tatălui, imaginea evocată a acestuia este compusă din elemente ale unei relatări cât se poate de firești, care, astfel, amplifică emoția și simțul amintirii. Imaginea paternă este transpusă într-un cadru iconic în care elementele de portret fizic sugerează un spirit puternic și altruist, care transfigurează universul copilului de atunci, în cheie imaginativă, mai ales prin blândețea unor gesturi, fapte care conduc în direcția dăruirii de sine:

*Îmi este sete de tine, tată!
Mai arată-mi unde voiai să navigăm
cu o corabie cu catarge înalte,
fără teamă de vânt și naufragiu.
Îmi luai mâinile mici de copil și le puneai
pe harta lipită de perete.
Mâinile mele acopereau Oceanul Atlantic,
America de Sud, Africa și întreaga Europă.
Am pornit la Nord, la Sud, la Est sau la Vest?
Brațele mele erau în jurul gâtului tău*

*și nu aveam nevoie de busolă ori de hartă.
În dreapta ta era mama, femeia pe care tu o iubești
și pentru care ai devenit tâmplar și pictor.*

Reîntoarcerea la apartamentul vândut recent unor cetățeni spanioli devine prilejul unor rememorări, al unor bilanțuri afective sau al regăsirii acelei atmosfere domestice care a constituit liantul vieții trecute. Într-un text mai amplu, intitulat *Mă voi muta*, narațiunea se îmbină cu introspecția, în cadrul relatării sunt inserate diferite decupaje jurnalistice, fapt care conferă veridicitate actului confesiv, precum și un dinamism alert al evocării:

*Le-am lăsat pe toate la locul lor,
căci îmi imaginam locuința fără vreo utilitate în lipsa lor.
Nimic schimbat.
Aceleași particule de praf,
aceeași urină lăsată pe geamuri
de motanii sălbatici aciuiați pe lângă bloc,
aceleași mere putrede căzute din livada vecinilor de la case.
E ora 16:00.
Mă pregătesc să plec, nu înainte de a stinge luminile
și de a mă asigura că geamurile sunt închise,
iar centrala termică este pornită pentru 22 de grade Celsius.*

Nu lipsesc nici elementele morbide care încearcă să confere atmosferă și o prospețime insolită cadrului cotidian, așa cum se întâmplă în textul *Crucea de lemn*:

*Mi-am pierdut crucea de lemn primită
de la un preot nevăzător și am rămas
cu un șnur negru la gât,
înnodat în două locuri de mâinile
unei femei neîndemânatică.
În acea zi, am alergat prin oraș,
căutându-l pe cel răstignit
în locurile în care fusesem în ultimele trei zile.
Am lăsat victime în urma mea.*

Realitatea blocului revine în poemul Unui vecin, în care primează parcă latura jurnalistică a relatării, atmosfera documentară a faptelor care, nelipsite de o alură cenușie, expun, cu multă convingere, realismul vieții de zi cu zi:

*În decurs de trei ani s-au petrecut multe evenimente în bloc,
încât ai putea spune că a fost ridicată clădirea sub o zodie rea.
Mi-au intrat trei hoți în casă,
pe o vecină a vizitat-o în plină iarnă un bărbat mascat,
care-a fugit, speriat de țipătul îngrozit al femeii,
din casa scării mi-a fost furată bicicleta,
iar într-o cutie poștală s-a rătăcit un pachet de canabis.
Anul acesta au fost percheziții la ora 6 dimineața,
iar mașinile jandarmeriei și-au făcut loc în parcare.*

Tot felul de obiecte care fac parte din recuzita cotidianului își au farmecul lor, căci reconstituie franchețea și normalitatea unei existențe care nu își dorește să epateze prin ceva anume, ieșit

din comun. Cu toate acestea, în poemul Amintiri prin curierat rapid, amintirile supraviețuiesc prin puterea lor de a actualiza un trecut care nu a dispărut în întregime, nu a fost anulat de o desfășurare intempestivă a concretului, atâta vreme cât firele imaginației și ale amintirii mai pot reconfigura desenul din covor al memoriei unor întâmplări, întâlniri sau destinații:

*Amintirile aparțin celui care își amintește,
iar nu destinatarului unei cutii de carton
în care sunt așezate în ordine cronologică
bilete de acces în zona Parcului Național Ceahlău,
permise de o zi la Biblioteca Centrală Universitară Carol I
și două bilete la Viena Waltzing Winter Gala.*

În același timp, artefactele rememorării, care nu sunt altceva decât obiecte, lucruri, adrese scrise, adesea anoste sau purtătoare ale unei precare valori sentimentale, deși pot reprezenta mărturii concrete ale unor trăiri sau simțiri anterioare, totuși, ele nu pot, în întregime, reda fluxul amintirii, nu au puterea să reconstituie o prezență, oricât de firavă ar fi aceasta. În acest sens, anonimatul lor va începe odată cu închiderea acestora în cutii-depozite ale uitării sau cu trimiterea lor la adrese necunoscute :

*Le-ai expediat pentru că ai vrut să uiți,
scriind pe colet o adresă la care
nu mai locuiesc de multă vreme.
Ar fi prea ușor și la îndemâna oricui
să își poată șterge zile sau ani din memorie,*

*împachetând obiectele din acea perioadă
și trimițându-le la adrese necunoscute.
Cu sau fără suvenir, ne vom aminti fețele trecătorilor.*

Parada măștilor – de-o diversitate și de un colorit halucinant – conferă lumii de azi aspectul unei degradingolade nelipsite de un aer de artificialitate, în ideea în care masca poate ascunde cât se poate de bine fondul afectiv, geografia emotivă a chipurilor:

*Sunt o mască și un costum de scafandru
cu propriul oxigen.
O mască roz,
o mască mov,
o mască primită,
o mască furată din supermarket,
o mască pe fața domnișoarei din tramvaiul 13,
care obișnuia să-mi zâmbescă,
o mască pe fața omului din colțul crâșmei,
care adună chiștoace de țigări,
o mască pusă pe o Dacia Logan de un proprietar prețios,
o mască pusă pe lume,
o mască pusă pe cer,
o mască pusă pe față,
o mască pusă pe un om,
un om, o mască,
o lume, o mască,
o mască a unui Dumnezeu absent,*

*un dumnezeu cu o mască,
din care ies mai multe măști
pentru fețele tuturor oamenilor
fără măști.*

Apropierea umană trece prin clipe tensionate care dezvăluie o incredibilă luptă interioară, o panoramă viscerală în care singurătatea, omniprezentă, tumefiază, parcă, o întregă rețea a afectelor sau chiar a umanului din fiecare, cum se întâmplă și în poemul *Respir*, care merită menționat în întregime:

*În spatele cărnii sunt oase
și particule de singurătate,
o otravă care stă adunată și-așteaptă
să fie extrasă de buzele unui salvator.
Mă strângi la piept,
dar nu pot face nimic pentru tine
din lipsa oxigenului.
Nu te pot privi.
Pielea mi se sfâșie și devine a ta,
iar trupul meu este înecat în sânge.
Nu mă pot preface într-un om,
sunt neputincios,
stau înaintea ta, amplificându-ți
clipele de solitudine.*

Verva narativă, ironia fină sau o anumită gravitate existențială sunt principalele ingrediente ale unor texte care dezvăluie,